

42
7-272

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ჯაფარიძე თამარ კობცას ასული

**თსრობის ინტიმიზირების
ფსიქოლინგვისტური მექანიზმი
საბავშვო ლიტერატურაში**

(ინგლისურენოვანი საავტორო ზღაპრის მასალაზე)

10.02.04 – გერმანიკული ენები

ავტორეფერატი

ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდაგის
სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად

თბილისი
1997

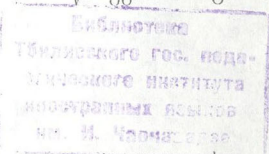
ნაშრომი შესრულებულია ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დ/ე ენებისა და ლინგვისტიკის ფაკულტეტის ინგლისური ფილოლოგიის კათედრაზე

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი მ. ნათაძე

ექსპერტი: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ც. გვენცაძე

ოფიციალური თბონენგები: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ა. კარგოზია
ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი, დოცენტი გ. ლებანიძე

წამყვანი ორგანიზაცია: სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი

დისერტაციის დაცვა შედგება „30“ ენის 1997 წ. „15“ საათზე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის p 10.02. C N6 საბჭოს სხდომაზე.

მისამართი: 380028, თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი, 1.

დისერტაციის გაცნობა შეიძლება უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში.

ავტორეფერატი დაიგზავნა „30“ ენის 1997 წ.

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული მდივანი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

გ. წიბახაშვილი

ნაშრომის ბოგადი დახასიათება

წარმოდგენილი ნაშრომის ძირითად მიზანს შეადგენს თხრობის ინ-გმიზირების (მკითხველთან მიახლოების) სტილისტურ ხერხზე დაკვირ-ვება და მისი, როგორც ენის მოქმედების პრაგმატულ-კომუნიკაციური ასპექტის ერთ-ერთი გამოვლინების, მექანიზმის კვლევა ინგლისური ლინგვისტიკური ბლპრის ისეთ ნაშუშებში, რომლებშიც განსაკუთრე-ბით მკვეთრადაა წარმოჩენილი მკითხველზე ორიენტიაციის ფაქტორი.

გამოკვლევის აქტუალობას განსაზღვრავს: ა) გექსტის ლინგვისტიკის ბოლოდროინდელი გენდენცია, დაუკავშიროს გექსტის კონსტრუი-რებისა და მასში ენობრივ ფორმათა აქტივიზაციის პრინციპები გექსტის პოტენციური აღრესაგის ფაქტორს, როგორც მთავარ ორიენტირს გან-საკუთრებული პრაგმატული მიზანმიმართების გექსტებში; ბ) საერთოდ საბავშვო ლინგვისტიკისა და, საკუთრივ, ინგლისური საბავშვო ბლპრის შემსწავლელი სპეციალური ლინგვისტიკური ლინგვისტიკის სიმწიერე; გ) თანამედროვე ენათმეცნიერების მზარდი ინტერესი ბავშვთა სამეც-ველო თუ პერსპექტულ შესაძლებლობათა თავისებურებების, როგორც ერთგვარი ფსიქოლინგვისტიკური ფენომენის მიმართ, რომლის პრაქტი-კული შესწავლა და თეორიული მოაზრება, ხშირად, ხელს უწყობს ბო-გიერთი პრობლემური ლინგვისტიკური საკითხის გადაწყვეტას.

საანალიზოდ შერჩეულია სამი ინგლისელი ავტორის – ლუის კერო-ლის, რადიარდ კაპლინგის და ალან მილნის საბავშვო ბლპრები, რომლებშიც განსაკუთრებით ექსპლიციტურია მკითხველის ასაკის ფაქტორი და მისი ბოგადი თეზაურუსი.

მასალის არჩევანი განაპირობა ორმა მნიშვნელოვანმა გარემოე-ბამ: 1) აღნიშნული ბლპრები ეტაპური ნაწარმოებებია როგორც საერ-თოდ საბავშვო ლინგვისტიკის, ისე საკუთრივ ინგლისური ლინგვისტიკური ბლპრის ჟანრის განვითარების ისტორიაში და დასაბამს აძლევს თანამედროვე საბავშვო ლინგვისტიკის ძირითად გენდენციებსა თუ მი-მართულებებს; 2) ეს ნაწარმოებები გენებისით განსხვავდებიან იმავე ჟანრის სხვა ნაწარმოებებისაგან – ისინი თავდაპირველად ბეპირი მო-თხრობების სახით იქმნებოდნენ შინაურულ (ოჯახურ) ვითარებაში და ითვალისწინებდნენ სრულიად კონკრეტულ მსმენელს (ავტორთა შვი-ლებსა და ახლობელ ბავშვებს), რას გამოც საწყის ვარიანტში ჭარბად შეიცავდნენ როგორც ბეპირი მეტყველებას, ისე თხრობის ინგვიზირე-ბის სხვა ელემენტებს. ეს თავისებურება აღნიშნულმა ნაწარმოებებ-

6551